

матеріалів в навчанні спрямоване на зроблення процесу навчання ще більш захопливим і цікавим для учнів, стимулюючи їхню зацікавленість та активність у навчальному процесі. Їх використання є обґрунтованим, адже, з одного боку, автентичні тексти включають інформацію, яка часто не відображається у навчальних текстах (професійну термінологію, жаргонізми, специфічні моделі побудови словосполучень і речень), з іншого боку, автентичні матеріали включають культурний компонент, що дозволяє краще зрозуміти країну, мова якої вивчається (1).

Початковий етап є відправною точкою вивчення будь-якої мови, коли учень не має жодних або дуже низькі навички мовлення, знання лексики, граматики тощо. На початковому етапі вивчення мови зазвичай надаються вправи на розвиток вимови, вивчення лексичної бази, базова граматики.

Слушним вважаємо використання автентичного матеріалу на початковому рівні саме для відпрацювання вимови, формування фонетичної компетентності. Наприклад, використовувати вірші для практики правильної вимови звуків, пісень для поповнення лексичного запасу тощо. Також за допомогою автентичних матеріалів можна поступово вводити культурний аспект, стимулюючи цікавість учнів до мови.

Інтерактивні та комунікативні методи викладання забезпечують активну взаємодію між студентами та викладачем. У цих методах використовуються багато автентичних матеріалів, за допомогою яких, студентам легше та цікавіше розвивати мовні та лексичні навички, необхідні для формування достатньої мовної компетенції. Також, автентичні поетичні матеріали допомагають у інтеграції культури на заняттях з китайської мови (2).

З кінця ХХ ст. до сьогодні найефективнішим у навчанні іноземним мовам студентів є використання різних викладацьких методик, що дозволяє досягнути інтегрованої мети навчання іноземної мови, – зокрема, оволодіння мовленнєвими вміннями на рівні, достатньому для здійснення іншомовного професійного спілкування. Використання автентичних матеріалів, сприяє досягненню цієї цілі (3).

Тема використання автентичних матеріалів на початковому етапі важлива в контексті сучасних методик навчання китайської мови, оскільки використання автентичних матеріалів, зокрема поетичних текстів, може сприяти поглибленню розуміння мовних навичок студентами на початковому етапі навчання. Крім того, це може підвищити інтерес до вивчення та збагатити культурний контекст учбового процесу.

## **ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ**

1. Безлюдна, В., & Неізнана, В. (2023). Застосування автентичних матеріалів як ефективний ресурс вивчення англійської мови майбутніми педагогами у зво. Проблеми підготовки сучасного вчителя, 2 (28), 106–112.
2. Закурдаєва, О., & Лахмотова, Ю. (2023). Використання західних методик при викладанні китайської мови. Перспективи Та Інновації Науки, (14(32)).
3. Осіпчук Н. В. (2012) Методи навчання іноземних мов у вищих технічних навчальних закладах України другої половини ХХ – початку ХХІ століття. Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти. Вип. 5.

## **МАТЕРІАЛЬНА ТА ДУХОВНА КУЛЬТУРА СТАРОДАВНЬОГО СХОДУ: ДО МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ВИБІРКОВОГО ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ**

Вікторія БЛИК

Волинський національний університет імені Лесі Українки  
Україна

Впровадження змін у вищій школі, які відбуваються упродовж останніх років, серед іншого мають на меті не лише оптимізацію навчального процесу, але й покликані заохотити молодь до здобуття нових знань, сприяти кращій подачі інформації, чим зацікавити молодь,

спонукати її до накопичення знань та, враховуючи індивідуальну траєкторію розвитку кожного студента, сприяти тому аби здобувачі у майбутньому могли продуктивно використовувати і застосовувати набуті знання. З огляду на це, структура будь-якої освітньої програми передбачає можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії не лише шляхом вивчення нормативних дисциплін, але й через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти освітніх компонентів в обсязі, передбаченому законодавством. У Волинському національному університеті імені Лесі Українки діють відповідні нормативно-правові документи, які визначають порядок організації освітнього процесу.

Метою даної публікації є спроба показати методи навчання студентів за освітньо-професійними програмами історичного спрямування на факультеті історії, політології та національної безпеки. Мова йтиме про вивчення історії Стародавнього Сходу.

Відповідно до навчальних планів факультету на спеціальностях 032 Історія, археологія та 014 Середня освіта, Історія в першому семестрі йде вивчення нормативного освітнього компонента «Історія первісного суспільства та Стародавнього Сходу» – дисципліни складної і за тематичним навантаженням, і за об'ємом годин, більшість з яких відведено для самостійної роботи студентів. Зважаючи на широкі хронологічні рамки дисципліни, тематичне навантаження, зауважимо, що не всі проблеми і питання вдається однаково повно розглянути під час аудиторних. Ці прогалини у майбутньому можуть негативно позначитись на формуванні компетентностей здобувачів.

Зарадити описаній вище ситуації якраз і здатна впроваджена система вибіркового дисциплін. Адже навчальні плани будь-якої освітньо-професійної програми передбачають вивчення окрім освітніх компонентів циклів загальної та професійної підготовки, ще й цикл вибіркового освітніх компонентів – не менше 25 % від загального обсягу кредитів ЄКТС (Положення, 2020). Враховуючи всі вищевикладені обставини, студентам в циклі вибіркового компонентів була запропонована серед іншого дисципліна «Матеріальна і духовна культура Стародавнього Сходу». Зауважимо що запропонований компонент викликав зацікавленість студентів, про що свідчить той факт, що вже упродовж трьох років компонент успішно читається в третьому семестрі, його обирають понад 75 % здобувачів згадуваних освітньо-професійних програм відповідного курсу. Зазначимо також, що дисципліна є популярною і серед студентів інших освітньо-професійних програм. Наприклад, цього року її обрали студенти – майбутні фахівці з міжнародних відносин, політології, мистецтва та хореографії.

Сучасну студентську молодь аби заохотити до навчання, потрібно зацікавити, здивувати. З цією метою для вивчення «Матеріальної та духовної культури Стародавнього Сходу» застосовуються різні методи та засоби. Перш за все, враховуючи сучасні реалії, через які часто навчальний процес зривається, аби забезпечити студентам постійний доступ до матеріалів, був розроблений електронний курс на платформі LMS Moodle (Білик, 2022). Курс складається з кількох блоків – лекційний матеріал, практичні заняття, самостійна робота. Програма освітнього компоненту складена таким чином, щоб охопити і розглянути найбільш цікаві та значущі епізоди у розвитку матеріальної та духовної культури стародавніх східних держав Єгипту, ранніх міст-держав Месопотамії, Вавилонії, Ассирії, міст-держав Східного Середземномор'я; державних утворень на території Малої Азії, Стародавньої Індії та Китаю. Ознайомлення з культурою тієї чи іншої держави або регіону передбачає наявність наочності. Тому, усі лекції на платформі проілюстровані презентаціями та відеоматеріалами. При читанні лекційного курсу під час аудиторних занять розповідь викладача також супроводжується демонстрацією наочності.

Практичні заняття з означеного вибіркового освітнього компоненту також вирізняються своєю специфікою та оригінальністю. Перш за все, здійснено відхід від традиційної форми проведення практичних занять – відсутні обов'язкове ведення конспектів, написання самостійних та модульних контрольних робіт. Натомість, студенти мають можливість проявити свої творчі здібності. На практичних заняттях впроваджена накопичувальна система балів – студенти можуть на кожному занятті представляти результати своїх досліджень – демонструвати презентації, декламувати уривки з міфів, легенд, віршів,

розробляти і демонструвати свої варіанти вивчення, подачі та засвоєння матеріалу освітнього компоненту.

Найчастіше студенти, розкриваючи те чи інше питання теми практичного заняття, свою розповідь ілюструють відповідними зображеннями – презентації підготовлені, як правило, на високому технічному рівні і свідчать про високий рівень володіння матеріалом. Такі презентації зазвичай мають у своєму складі й відеоматеріали, що ще більше урізноманітнює і доповнює розповідь здобувачів.

Цього року при вивченні означеного вибіркового освітнього компоненту було використано нові методи засвоєння матеріалу. При чому, головна роль у цьому належала саме здобувачам, які із задоволенням і неабиякою завзятістю реалізували ідею викладача – здійснили театралізовану постанову «Єгипетські міфи», яка стала підсумком вивчення ОК (Рис.1). Студенти перенесли глядачів у неймовірно таємничий і загадковий світ релігійно-міфологічних уявлень стародавніх єгиптян. Перед ними постав володар всесвіту – бог Ра; присутні стали свідками інтриг хитрої богині – чарівниці Ісиди та жорстокого плану бога Сета, який підступом заманив у палац свого брата – бога Осіріса й убив його; дізналися, чому ж у році маємо 365 днів і ще багато цікавих історій. Оригінальний авторський текст, прекрасні декорації, вбрання та макіяж акторів, заворожуюча східна музика – все це створило особливу атмосферу, викликало зацікавленість і неймовірні емоції глядачів – викладачів, студентів із різних факультетів нашого Університету, запрошених гостей (Білик, 2023).



Рис.1. Фрагмент вистави «Єгипетські міфи»

#### ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Положення про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у Волинському національному університеті імені Лесі Українки. (2020) URL: [https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/2022Polozhennya\\_pro\\_org\\_anizatsiyu\\_navch.\\_pr\\_otsesu\\_u\\_VNU\\_](https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/2022Polozhennya_pro_org_anizatsiyu_navch._pr_otsesu_u_VNU_)
2. Білик В. (2022). Матеріальна та духовна культура Стародавнього Сходу. Електронний курс. URL: <https://moodle.vnu.edu.ua/course/view.php?id=436>
3. Білик В. (2023). Вивчаємо історію цікаво. URL: <https://vnu.edu.ua/uk/news/suspilstvo/vyvchayemo-istoriyu-tsikavo>